

З метою ідентифікації формувань національного спротиву пропонується в їх найменуванні не використовувати терміни, які застосовуються у Збройних Силах України та інших складових сил оборони (наприклад, відділення, взвод, рота, батальйон тощо).

На території кожної адміністративно-територіальної одиниці проживає достатня кількість громадян, які мають досвід військової служби та певну військову спеціальність. Багато з тих, котрі не підлягають мобілізації, можуть зараховуватися до формувань національного спротиву. До того ж залучення до формувань національного спротиву дасть змогу реалізувати потенціал тих, хто заявляє, що “в зоні бойових дій воювати не може, а коли прийде противник до його домівки, то обов’язково візьме зброю до рук і стане в ряди захисників”.

Майоров Дмитро Ігорович

Курсант 314 навчальної групи курсу №3

Факультету службово-бойової діяльності

Київського інституту Національної гвардії України

Павелко Владислав Вікторович

Старший викладач кафедри тактики

Факультету службово-бойової діяльності

Київського інституту Національної гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОННОГО БОЮ В ЛІСИСТІЙ МІСЦЕВОСТІ

У сучасних умовах війни значна частина бойових дій відбувається в умовах складної природної обстановки, зокрема в лісовій зоні. Лісовий масив формує специфічні умови ведення бою, які істотно впливають на організацію бойових дій.

Однією з ключових рис бою в лісистій місцевості є обмежена видимість: через велику кількість зламаних дерев, чагарників та нерівності рельєфу дальність огляду часто знижується до кількох десятків метрів. За таких умов виявлення противника на далекій відстані ускладнюється, що сприяє до умов ведення ближнього бою. Особовий склад має постійно контролювати свої сектори спостереження, щоб уникнути можливості потрапляння в оточення. Ще одна характерна ознака лісу — складність руху техніки: танки, бронетранспортери та інші бойові машини здебільшого переміщуються лише дорогами або просіками, внаслідок чого шляхи логістики більш прогнозуємі для противника. Водночас лісовий масив надає і перевагу в питаннях ефективного маскування: дерева й густі зарості дозволяють приховувати розташування підрозділів від ворожої розвідки, зокрема від БПЛА.

При організації оборони в лісистій місцевості командирам слід приділити увагу контролю доріг, просік на зменшення ймовірності нанесення ударів FPV-дронів типу

“Ждун”. Варіантами протидії є облаштування доріг маскувальними сітками та виділення мобільних вогневих груп, які озброюються помповими рушницями.

Оборона в лісі за сучасних умов часто носить розосереджений характер: підрозділи розташовуються малими групами для зменшення втрат від артилерійських, мінометних обстрілів, ударів та скидів з БПЛА. Також необхідно мати резерви, здатні оперативно пересуватися лісовими дорогами з метою підсилення оборони.

Організація вогню в лісистій місцевості враховує той факт, що бойові дії здебільшого відбуваються на коротких дистанціях. Особливо ефективними в таких умовах є кулемети, автоматична стрілецька зброя та гранатомети. Вогневі позиції розташовують уздовж доріг, просік і на узліссях — там, де ймовірність руху противника найвища. Це дозволяє організувати перехресний і фланговий вогонь. Для підтримки оборони активно застосовують артилерію, міномети та станкові гранатомети, які можуть уражати противника на підступах до позицій. Значну роль у сучасній війні відіграють безпілотні літальні апарати, що забезпечують спостереження за противником навіть у складних лісових умовах.

Для підвищення ефективності оборони проводиться інженерне обладнання позицій: облаштовуються окопи для особового складу, траншеї, бліндажі, укриття для техніки та ходи сполучення. Особливістю підготовки оборони в лісі є необхідність облаштування маскувальних сіток поверх позицій для зменшення ймовірності ураження особового складу від FPV-дронів та скидів з БПЛА. Рекомендовано створювати завали з повалених дерев, які затримують або сповільнюють рух ворожої техніки. Широко застосовуються інженерні засоби вибухової дії та невибухові інженерні загородження. Оборону в лісистій місцевості зазвичай будують ешелоновано, тобто у кілька ліній, щоб у разі прориву передньої смуги противник зустрічав опір на наступних рубежах.

Запасні позиції розташовуються в глибині оборони і залучаються при загостренні обстановки, прориві противника або необхідності проведення наступальних дій; вони дозволяють оперативно висунути підрозділи в потрібному напрямку та підтримати війська на передньому краю.

Система логістики відповідає за організацію матеріально-технічного забезпечення підрозділів, що ведуть оборонний бій. Зокрема рекомендується облаштування бліндажів (перекритих щілин) в глибині оборони підрозділів в яких слід зберігати запаси продовольства, ПММ, боєкомплекту на стрілецьку зброю та гранатомети. Вищевказана рекомендація надає можливість підрозділам які знаходяться на передньому краї мати запаси в пішій доступності для поповнення матеріальних засобів та дозаправки техніки, що дозволяє їм вести оборону навіть за складних умов.

Отже, організація оборонного бою в лісистій місцевості має низку відмінностей. Щільна рослинність, обмежена видимість та складні умови пересування істотно впливають на характер бойових дій. Успіх оборони залежить від правильного розташування позицій, ефективної системи вогню, застосування інженерних загороджень, безперервної розвідки та надійного маскування. Приклади

бойових дій у лісах демонструють, що навіть за складних умов лісової місцевості правильно організована оборона дозволяє стримувати противника та утримувати важливі рубежі.

Моргун Ярослав Ігорович

*офіцер відділення психологічного забезпечення
кандидат психологічних наук, старший лейтенант
Київський інститут Національної гвардії України*

ПАРАДИГМА ГРУПИ САМОДОПОМОГИ ЗА ПРИНЦИПОМ «РІВНИЙ-РІВНОМУ» В УМОВАХ ВИЩОГО ВІЙСЬКОВОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Статистика останніх років свідчить про постійне зростання кількості осіб з досвідом участі у бойових діях, у тому числі і серед абітурієнтів та курсантів вищих військових навчальних закладів.

Досвід участі здобувачів вищої освіти у бойових діях безумовно є перевагою, що мотивує курсантів старанніше підходити до навчального процесу та ідентифікувати себе як майбутніх бойових офіцерів та лідерів. Такі курсанти, як правило, вже мають практичні вміння та навички ведення війни, високу стресостійкість та психологічну готовність до виконання службово-бойових завдань. Однак, варто зауважити і негативні аспекти переживання бойового досвіду, що часто виявляються у когнітивних, емоційних та поведінкових порушеннях.

Досвід роботи офіцерів відділення психологічного забезпечення Київського інституту Національної гвардії України дозволяє відзначити низку скарг і запитів, з якими звертаються здобувачі вищої освіти. Як правило, це прояви симптомів впливу хронічного стресу, акубаротравм, посттравматичного стресового розладу (ПТСР), такі як: підвищена дратівливість/пригніченість, панічні атаки, порушення сну та апетиту, постійно знижений емоційний фон та настроїв, редукція здатності радіти життю, депресивні стани, суїцидальні думки.

Вказана симптоматика напряду впливає на загальний психоемоційний стан військовослужбовця, викликає підвищену конфліктність, нездатність побудувати довірливі стосунки з побратимами, небажання співпрацювати з командирами, тощо. Все це призводить до відсутності мотивації до служби (навчання), зниження успішності навчальної діяльності, розвитку девіантних форм поведінки, соціально-побутових проблем.

Шляхом вивчення вітчизняного та міжнародного досвіду соціально-психологічної підтримки та допомоги ветеранам можемо стверджувати про ефективність груп самодопомоги «рівний-рівному», що дозволяють побудувати мережу підтримки та дати відчуття причетності, якого бракує військовослужбовцям.